

Uchwała Nr 151/1109/2018
Zarządu Powiatu Mieleckiego
z dnia 6 marca 2018 r.

w sprawie przyjęcia projektu uchwały Rady Powiatu Mieleckiego w sprawie uchwalenia 3 – letniego powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej na lata 2018 - 2020

na podstawie § 75 ust. 2 pkt. 1 Statutu Powiatu Mieleckiego, Zarząd Powiatu Mieleckiego uchwala się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się projekt uchwały Rady Powiatu Mieleckiego w sprawie uchwalenia 3 – letniego powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej na lata 2018 - 2020, nadając projektowi brzmienie zawarte w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2

Projekt uchwały przedkłada się Radzie Powiatu Mieleckiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

1. Przewodniczący Zarządu

Zbigniew Tymuła

2. Wicestarosta

Maria Napieracz

3. Członek Zarządu

Andrzej Bryła

4. Członek Zarząd

Waldemar Barnaś

5. Członek Zarządu

Dawid Uzar

Uchwała Nr

RADY POWIATU MIELECKIEGO

z dnia

w sprawie uchwalenia 3 – letniego powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej na lata 2018 - 2020

na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3a, art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2017r., poz. 1868 z późn. zm.) oraz art. 180 pkt 1, ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2017r., poz. 697 z późn. zm.)

Rada Powiatu Mieleckiego uchwała co następuje:

§ 1

Uchwała się 3 – letni powiatowy program dotyczący rozwoju pieczy zastępczej na lata 2018 - 2020 w brzmieniu zawartym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu.

§ 3

Nadzór nad wykonaniem uchwały sprawuje Komisja Rodziny, Zdrowia i Pomocy Społecznej Rady Powiatu Mieleckiego.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wojciech

Kaczyński

POWIAT MIELECKI

**3 - letni powiatowy
program dotyczący
rozwoju pieczy
zastępczej**

na lata 2018 -2020

Blauk

WSTĘP

„Pośród tych wielu dróg rodzina jest drogą pierwszą i z wielu względów najważniejszą. Jest drogą powszechną, pozostając za każdym razem drogą szczególną, jedyną i niepowtarzalną, tak jak niepowtarzalny jest każdy człowiek. Rodzina jest tą drogą, od której nie może on się odłączyć. Wszak normalnie każdy z nas w rodzinie przychodzi na świat, można więc powiedzieć, że rodzinie zawdzięcza się fakt bycia człowiekiem. A jeśli w tym przyjsciu na świat oraz we wchodzeniu w świat człowiekowi brakuje rodziny, to jest to zawsze wyłom i brak nad wyraz niepokojący i bolesny, który potem ciąży nad całym życiem.” (Jan Paweł II „List do rodzin”)

Każdy człowiek pojawia się na świecie w określonym środowisku społecznym. To, kim stanie się w przyszłości, w dużej mierze zależy od pierwszego środowiska, najczęściej od rodziny, a szczególnie od poziomu jej funkcjonowania – kultury, uznawanych wartości i priorytetów, stylu wychowania, postaw rodzicielskich jakie przyjmują rodzice. Ponieważ rodzina oddziałuje na dziecko najdłużej pozostawia w niej najgłębsze ślady. W rodzinie tworzą się pierwsze więzi emocjonalne, rodzą się uczucia. Dziecko uczestnicząc w życiu rodziny powinno poznawać wzory zachowań, normy i zasady postępowania społecznego.

Aby wychować młodego człowieka na osobę dojrzałą, odpowiedzialną za siebie i innych szczególną rolę odgrywa funkcja wychowawcza rodziny, której prawidłowe wypełnianie polega na:

- zaspokajaniu podstawowych potrzeb biologicznych i psychospołecznych dziecka (potrzeb bezpieczeństwa, miłości, przynależności, uznania),
- dostarczaniu pożądaných społecznie wzorów zachowań,
- przekazywaniu i przyswajaniu wartości, norm i zasad współżycia w społeczeństwie,
- umożliwieniu dzieciom aktywnego udziału w różnego rodzaju czynnościach i obowiązkach domowych,
- rozwijaniu i rozszerzaniu kontaktów (pogłębianiu więzi emocjonalnej z rodziną).

Wychowywanie to także, a może przede wszystkim tworzenie dziecku pierwszego obrazu świata, jego porządku, relacji ludzi wobec siebie i podejścia do podejmowanych zobowiązań.

Do najważniejszych czynników tkwiących w środowisku rodzinnym, które zapewniają prawidłowy rozwój i wychowanie dziecka zaliczyć można:

- świadomość wychowawczą rodziców,
- atmosferę w rodzinie, charakteryzującą się poczuciem więzi, umiejętnością współdziałania, wzajemnym szacunkiem i zrozumieniem,
- umiejętność organizowania procesu wychowania w rodzinie,

- umiejętność łączenia wychowania w rodzinie z innymi formami oddziaływania wychowawczego.

Atmosfera życia w środowisku rodzinnym ma zasadnicze znaczenie w tworzeniu się osobowości dziecka. To ona m.in. kształtuje życie emocjonalne dziecka, jego postawy i motywacje do działań. Dorosłe „dzieci” gotowe są do samodzielnego życia i nadal mają poczucie oparcia w swojej rodzinie.

Wraz z rozwojem dziecka, zwiększa się rola pozarodzinnych środowisk wychowawczych i wpływów z zewnątrz na osobowość dziecka, jednak rodzina nie przestaje pełnić swej funkcji wychowawczej.

Negatywne doświadczenia związane z niezaspokojeniem potrzeb w rodzinie bardzo często wpływają na trudności przystosowawcze dziecka. Różnorodne zaburzenia stosunków rodzinnych – odtrącenie dziecka, wrogość w stosunku do niego, brak zainteresowania nim i jego sprawami, wywołują poczucie zagrożenia. Wywołują tym samym lęk, który destrukcyjnie wpływa na kształtującą się osobowość.

Wszystko co łączy i dzieli rodzinę, odbija się na dzieciach, wywierając wpływ na rozwój ich osobowości i charakteru. Środowisko rodzinne stanowi podatny grunt dla niedostosowania społecznego dzieci i młodzieży, zwłaszcza w tych domach, gdzie występuje brak opieki rodzicielskiej - obydwój lub jedno z rodziców nadużywa alkoholu, ma skłonności do zachowań noszących znamiona rozwiązłości moralnej i obyczajowej, braku kultury, np. w życiu małżeńskim. W takich warunkach dzieci i dorastająca młodzież mogą manifestować objawy niedostosowania społecznego, takie jak: kłamstwa, kradzieże, niechęć do nauki, wagarowanie, agresja, uleganie nałogom.

Bardzo ważną funkcją rodziny jest opieka. Rodzina pełni funkcje opiekuńcze, które polegają na zaspokajaniu potrzeb biologicznych i psychicznych dziecka, by mogło ono rozwijać się harmonijnie, wzrastać, doskonalić się i rozwijać formy aktywności. Rodzina powinna dbać o to, by dziecko było prawidłowo odżywiane, miało odpowiednie otoczenie, warunki do nauki i właściwą opiekę zdrowotną. Zaspokojenie potrzeb: bezpieczeństwa, akceptacji i uznania, przynależności, poznawczych - warunkuje dobre samopoczucie, kształtuje pozytywne emocje i uczucia wyższe (miłość, współczucie, empatię itp.)

Spełnienie funkcji wychowawczej przez rodziców wymaga także zabezpieczenia rozwoju fizycznego i umysłowego dzieci, wprowadzenia ich w świat kultury i sztuki, przygotowania do samodzielnego życia poprzez wyrabianie postawy twórczej i współuczestniczącej w otaczającym świecie.

Opieka nad dzieckiem jest działaniem osób bądź instytucji wobec dzieci w sytuacji faktycznego bądź potencjalnego zagrożenia przy braku bądź ograniczonych możliwościach przewyciężenia tej sytuacji przez samo dziecko celem zapewnienia prawidłowych warunków jego rozwoju i wychowania.

Konstytucja w art. 72 ust. 2 stanowi, iż „dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych”.

Prawo dziecka do opieki zastępczej jest zatem prawem substytucyjnym w stosunku do jego prawa do życia w rodzinie naturalnej. Jeżeli konieczne będzie umieszczenie dziecka poza rodziną bezwzględnie należy podjąć pracę na rzecz rodziny. Istotnym faktem jest to, iż każdy z rodziców ma prawo do utrzymywania kontaktów z dzieckiem, a każde dziecko ma prawo do kontaktów z rodzicami, dopóki sąd nie zakaże takiej styczności, która ustaje wraz z orzeczeniem adopcji dziecka.

Rodziny zastępcze powinny sprawować pieczę nad dzieckiem tymczasowo, to jest na czas potrzebny do momentu unormowania jego sytuacji życiowej. Nie można wykluczyć, że jeśli sytuacji tej nie da się unormować, to piecza rodziny zastępczej ustanie dopiero wraz z usamodzielnieniem dziecka, czyli kiedy będzie już dorosłe.

Poszukiwanie rodziny zastępczej dla dziecka osamotnionego wiąże się z niezaprzeczalnymi walorami rodziny jako środkami opieki i wychowania. Rodzina ma największe szanse zapewnienia dziecku bliskich więzi osobowych zaspokajających przede wszystkim potrzeby psychiczne (bezpieczeństwa, miłości, przynależności).

W celu zapobiegania lub kompensacji sieroctwa tworzy się zastępcze formy opieki, które mają za zadanie wspierać lub w przypadku gdy to jest niemożliwe, zastępować rodzinę w wypełnianiu zadań opiekuńczo - wychowawczych. Funkcjonują one w ramach systemu opieki kompensacyjnej (zastępczej). Rodzina zastępcza jest oparta na modelu wychowania rodzinnego. Jest formą pieczy zastępczej nad dziećmi pozbawionymi trwale lub tymczasowo pieczy rodziców. Rodzice zastępczy zobowiązani są do wypełniania wszystkich funkcji, jakie ma wypełniać prawidłowo funkcjonująca rodzina w stosunku do pozostających w niej dzieci. Ponadto rodzina zastępcza bierze na siebie obowiązek wypełniania funkcji dodatkowych, takich jak reedukacja i kompensacja. Rodzina zastępcza ma trudne zadanie związane z wtórną socjalizacją przyjętego dziecka.

Funkcje opiekuńczo – wychowawcze w rodzinach zastępczych powinny być wypełniane przez rodziców w drodze świadomych, planowych i celowych oddziaływań rodzicielskich oraz niezamierzonych, codziennych czynności domowych.

Zadaniem rodziny zastępczej jest stworzenie dziecku atmosfery wychowawczej charakteryzującej się życzliwością, wzajemnym zaufaniem, zrozumieniem, pomocą i porozumieniem. Rodzina zastępcza powinna zapewniać odpowiednie warunki kulturalne poprzez przekazywanie dzieciom obowiązujących w społeczeństwie określonych wzorów zachowań, wartości i norm społecznych. Do niej należy także pomoc dziecku w nauce szkolnej oraz zapewnienie mu odpowiednich warunków materialnych i psychologicznych do pełnego rozwoju, wielostronna pomoc w zdobyciu wartościowego zawodu i przygotowanie do samodzielnego życia. To rodzina zastępcza uczy dziecko życia społecznego poprzez selekcję zachowań, odrzucanie negatywnych

a przyjmowanie w oddziaływaniach wychowawczych pozytywnych wzorów i postaw, przekazywanie mu umiejętności porozumiewania się w grupie. Nadrzędnym zadaniem rodziny zastępczej jest stworzenie dziecku możliwie stabilnego środowiska wychowawczego.

W rodzinie zastępczej obok problemów towarzyszących prawie każdemu procesowi wychowawczemu, mogą pojawić się dodatkowe czynniki związane z przeżytych w rodzinie naturalnej sytuacjami: zaniedbania, przemocy, ubóstwa czy choroby rodziców, w tym choroby alkoholowej. Dodatkowymi czynnikami mającymi wpływ na emocjonalne i społeczne problemy dzieci są trudności adaptacyjne i zaburzenia emocji powstałe na tle przeżyć w okresie przed umieszczeniem w rodzinie zastępczej. Rodzina zastępcza w chwili wystąpienia tychże czynników musi zmierzyć się z nimi, by poprawić funkcjonowanie emocjonalne dziecka.

Zadania rodziny zastępczej określa także ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z którą rodzina zastępcza ma zapewniać odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe umożliwiające dziecku zaspokajanie jego indywidualnych potrzeb rozwoju emocjonalnego, fizycznego i społecznego. Ma zadbać o właściwą edukację i rozwój zainteresowań, wypoczynek i organizację czasu wolnego.

Rodzina zastępcza ma zapewnić przyjętemu dziecku całodobową opiekę i wychowanie, w szczególności:

- 1) traktować dziecko w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej;
- 2) zapewnić dostęp do przysługujących świadczeń zdrowotnych;
- 3) zapewnić kształcenie, wyrównywanie braków rozwojowych i szkolnych;
- 4) zapewnić rozwój uzdolnień i zainteresowań;
- 5) zaspokajać jego potrzeby emocjonalne, bytowe, rozwojowe, społeczne oraz religijne;
- 6) zapewnić ochronę przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka;
- 7) umożliwiają kontakt z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej.

Rodzina zastępcza ma przygotować dziecko do: godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki. Ponadto jej zadaniem jest nawiązywanie i podtrzymywanie bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych oraz zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Realizując zapisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2017r., poz. 697 z późn. zm.) należy mieć na względzie przede wszystkim podmiotowość dziecka i jego rodziny oraz

prawo dziecka do wychowania w rodzinie. Zgodnie z założeniami ww. ustawy rodziny, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych otrzymują wsparcie organizowane przez samorząd gminny. Jedną z form pomocy oferowaną przez gminę jest wsparcie asystenta rodziny. Po wyczerpaniu wszystkich możliwości wsparcia i pomocy rodzinie, w przypadku gdy sytuacja w rodzinie nie uległa poprawie niezbędnym staje się zapewnienie dziecku opieki i wychowania w rodzinnych bądź instytucjonalnych formach pieczy zastępczej. Działania te należą do kompetencji samorządu powiatowego.

W celu zapewnienia dzieciom jak najlepszych warunków w pieczy zastępczej w przypadku niemożności zapewnienia im opieki i wychowania przez rodziców, koniecznym jest opracowanie, a następnie realizacja 3-letniego powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej, zwanego w dalszej części „Programem”.

Podstawa prawna Programu

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2017r. poz. 697 z późn. zm.), a w szczególności art. 180 ww. ustawy.
2. Rozporządzenie MPiPS z dnia 9 grudnia 2011r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 274, poz. 1620).
3. Rozporządzenie MPiPS z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

Instytucje, organizacje, służby i środowiska włączone do realizacji Programu

1. Samorząd powiatowy, Zarząd Powiatu Mieleckiego.
2. Samorządy gminne z terenu Powiatu Mieleckiego, podmioty prowadzące pracę z rodziną.
3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu.
4. Sądy, a w szczególności Sąd Rejonowy w Mielcu i Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu oraz organy pomocnicze sądu.
5. Ośrodki pomocy społecznej z terenu Powiatu Mieleckiego.
6. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie Oddział Ośrodek Adopcyjny.
7. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Mielcu.
8. Komenda Powiatowa Policji w Mielcu.
9. Instytucje oświatowe z terenu Powiatu Mieleckiego.
10. Podmioty lecznicze z terenu Powiatu Mieleckiego.
11. Kościół Katolicki, inne kościoły i związki wyznaniowe.
12. Organizacje społeczne, pozarządowe, a w szczególności działające w obszarze wspierania rodziny i dzieci.
13. Placówki wsparcia dziennego z terenu Powiatu Mieleckiego.

Finansowanie Programu

1. Środki własne Powiatu Mieleckiego.
2. Dotacje celowe z budżetu państwa.
3. Środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł.
4. Środki pozyskiwane w ramach funduszy unijnych.

Uczestnicy Programu

1. Mieszkańcy Powiatu Mieleckiego.
2. Dzieci przebywające w pieczy zastępczej.
3. Rodziny zastępcze.
4. Osoby usamodzielnione.
5. Rodzice dzieci przebywających w pieczy zastępczej.
6. Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
7. Rodziny pomocowe.
8. Pracownicy jednostek realizujący zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Diagnoza systemu pieczy zastępczej na terenie Powiatu Mieleckiego w latach 2015 - 2017

Tab. nr 1.

Liczba rodzin zastępczych oraz liczba dzieci umieszczonych w tych rodzinach w latach 2015 - 2017

Lp.	Liczba rodzin zastępczych i liczba dzieci umieszczonych w tych rodzinach	2015r.	2016r.	2017r.
1.	Liczba rodzin zastępczych ogółem w tym:	77	76	78
2.	rodziny spokrewnione	28	33	33
3.	rodziny zastępcze niezawodowe	40	34	37
4.	rodziny zastępcze zawodowe, w tym:	9	9	8
5.	rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	2	2	1
6.	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych ogółem w tym:	117	121	118
7.	w rodzinach zastępczych spokrewnionych	35	43	42
8.	w rodzinach zastępczych niezawodowych	51	43	50
9.	w rodzinach zastępczych zawodowych, w tym:	29	35	26

10.	w rodzinach zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	5	11	4
-----	--	---	----	---

Źródło: Dokumentacja własna PCPR w Mielcu

Analizując powyższe dane dotyczące liczby rodzin zastępczych na terenie Powiatu Mieleckiego i umieszczonych w nich dzieci z ostatnich 3 lat, można zauważyć, że zarówno liczba rodzin zastępczych (spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych) jak i umieszczonych w nich dzieci nie ulegała znaczącym zmianom i kształtowała się na podobnym poziomie. Ilość rodzin zastępczych zawodowych mieściła się w limicie określonym w 3-letnim Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015 – 2017 przyjętym uchwałą Nr VII/46/2015 Rady Powiatu Mieleckiego z dnia 14 maja 2015r.

Tab. nr 2.

Wydatki na świadczenia dla rodzin zastępczych w tym na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych oraz wynagrodzenia dla zawodowych rodzin w latach 2015 – 2017.

Lp.	Rodzaj wydatków	wydatki za 2015r. (zł)	wydatki za 2016r. (zł)	wydatki za 2017r. (zł)
1.	świadczenia dla rodzin zastępczych (w tym świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych dzieci, dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka, świadczenia jednorazowe na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka, dofinansowanie do wypoczynku, środki finansowe na utrzymanie lokalu, świadczenia na przeprowadzenie remontu, świadczenia przyznane w związku z wystąpieniem zdarzenia losowego	1 492 786,04	1 677 373,83	1 927 040,61
2.	wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych	333 111,91	291 011,72	256 895,36

3.	udział gmin w wydatkach (zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy z dn. 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)	135 652,15	153 280,43	175 662,23
----	---	------------	------------	------------

Zródło: Dokumentacja własna PCPR w Mielcu

Z powyższych danych wynika, że wydatki na świadczenia dla rodzin zastępczych na przestrzeni ostatnich trzech lat sukcesywnie wzrastają. Rośnie również udział gmin w tych wydatkach.

Rodzinom zastępczym udziela się m.in. wsparcia przez finansowanie:

- świadczeń obligacyjnych: na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, dodatku na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, środków finansowych na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego dla rodziny zastępczej zawodowej, w której umieszczono powyżej 3 dzieci
- świadczeń fakultatywnych: dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka, świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka jednorazowo, kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki jednorazowo lub okresowo, środków finansowych na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego dla rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych wychowujących minimum troje dzieci - w miarę posiadanych środków.

Zgodnie z art. 190 ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki na opiekę i wychowanie w wysokości:

10 % wydatków na opiekę i wychowanie w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej

30 % wydatków na opiekę i wychowanie w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej

50 % wydatków na opiekę i wychowanie w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Gminy ponoszą ww. wydatki za dzieci, które po raz pierwszy zostały umieszczone w pieczy zastępczej po 1 stycznia 2012r. (tj. dniu wejścia w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

Pomimo starań samorządów gminnych, odpowiedzialnych za pracę z rodziną i samorządu powiatu o dobro każdego dziecka, traktowania go w sposób indywidualny i podmiotowy zachodzi konieczność umieszczenia dziecka zgodnie z orzeczeniem sądu w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej poza terenem Powiatu Mieleckiego z uwagi na brak tego typu placówki na terenie naszego powiatu. Do placówek jest kierowana przede wszystkim młodzież w okresie dojrzewania, która nie miała właściwych wzorców zachowania w domu, sprawia trudności wychowawcze i szkolne a jej zachowania często noszą znamiona demoralizacji. Młodzież w tym wieku w znacznej większości nie jest w stanie nawiązać dobrych - zdrowych więzi z rodziną zastępczą.

W obecnej chwili w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w powiatach: kolbuszowskim, krośnieńskim, leżajskim, lubaczowskim, tarnobrzeskim, przemyskim przebywa 15 wychowanków – mieszkańców Powiatu Mieleckiego (dane na 31.01.2018r.)

Tab. nr 3.

Liczba wychowanków – mieszkańców Powiatu Mieleckiego w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i wydatki na pokrycie kosztów pobytu w latach 2015- 2017.

Lp.	Liczba wychowanków/koszty pobytu	2015r.	2016r.	2017r.
1.	Liczba dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych	27	25	22
2.	Kwota wydatków na pokrycie kosztów pobytu wychowanków w placówkach (zł); w tym:	883 520	863 523,62	796 127,70
	udział gmin w wydatkach (zgodnie z art. 191 ust. 10 ustawy z dn. 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)	182 352,03	211 513,36	197 955,58

Źródło: Dokumentacja własna PCPR w Mielcu

Z analizy powyższych danych wynika, że z roku na rok maleje liczba dzieci kierowanych przez Sąd Rejonowy w Mielcu oraz Sąd Rejonowy

w Tarnobrzegu do placówek opiekuńczo – wychowawczych, co za tym idzie maleją również koszty ponoszone przez Powiat Mielecki na pokrycie średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dzieci w tych placówkach. Z uwagi na fakt, że na terenie naszego powiatu nie ma całodobowej placówki opiekuńczo – wychowawczej, koniecznym jest umieszczanie dzieci w placówkach na terenie innych powiatów i przekazywanie środków na pokrycie średnich miesięcznych wydatków. Zgodnie z art. 191 ust. 10 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej, (...) gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w tejże placówce odpowiednio:

10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

50 % w trzecim roku i następnym latach pobytu w pieczy zastępczej.

Gminy ponoszą ww. wydatki za dzieci, które po raz pierwszy zostały umieszczone w pieczy zastępczej po 1 stycznia 2012r. (tj. dniu wejścia w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej). Z danych zamieszczonych w tabeli nr 3 wynika, że udział gmin w wydatkach przeznaczonych na utrzymanie dzieci w placówkach co roku wzrasta.

Tab. nr 4.

Pomoc usamodzielnianym wychowankom rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych w latach 2015 - 2017

Lp	Liczba wychowanków/ kwota wydatkowana	2015r.	2016r.	2017r.
1.	Liczba wychowanków rodzin zastępczych kontynuujących naukę oraz wydatkowana kwota	27	22	23
		132 924,39	108 047,85	103 534,59
2.	Liczba wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych kontynuujących naukę oraz wydatkowana kwota	8	11	11
		38 464,41	43 938,06	54 933,24

3.	Liczba wychowanków, którym przyznano pomoc na usamodzielnienie oraz wydatkowana kwota	10	4	6
		49 248	20 700	32 597,99
4.	Liczba wychowanków, którym przyznano pomoc na zagospodarowanie oraz wydatkowana kwota	11	2	5
		33 600	3 000	14 400

Źródło: Dokumentacja własna PCPR w Mielcu

Na przestrzeni ostatnich lat liczba osób usamodzielnianych - wychowanków rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo - wychowawczych utrzymuje się na podobnym poziomie. Kwota wydatkowana na to zadanie zmieniała się w poszczególnych latach malejąc wśród kontynuujących naukę wychowanków z rodzin zastępczych a rosnąc wśród wychowanków z placówek.

Analizując wydatki przeznaczone na pomoc na usamodzielnienie można stwierdzić, że w 2016r. znacząco zmalała liczba usamodzielnionych wychowanków w tym osiedlających się na terenie Powiatu Mieleckiego. W 2017r. w porównaniu z rokiem 2016 nastąpił wzrost liczby wychowanków kończących proces usamodzielniania się i rozpoczynających samodzielne funkcjonowanie w społeczeństwie.

Wychowankowie, którzy opuszczają pieczę zastępczą rozpoczynając proces usamodzielnienia otrzymują pomoc zarówno finansowa (pomoc na kontynuowanie nauki w wys. 500 zł/ miesięcznie, pomoc na usamodzielnienie i zagospodarowanie), jak i wsparcie w postaci pracy socjalnej, pomocy psychologicznej i prawnej. Wychowankowie, którzy nie mają możliwości uzyskania mieszkania z zasobów komunalnych gmin i wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu mogą zamieszkać w mieszkaniu chronionym. Mieszkanie chronione znajduje się przy PCPR w Mielcu przeznaczone jest dla 3 osób, pobyt w mieszkaniu ma służyć aby przy wsparciu pracownika PCPR w Mielcu osoby usamodzielniane nauczyły się samodzielnie funkcjonować w społeczeństwie. Po opuszczeniu pieczy zastępczej wychowankowie mogą też liczyć na pomoc PCPR w Mielcu w formie pomocy przy sporządzaniu wniosku o przyznanie lokalu z zasobów gminy, której pochodzą oraz pism popierających ich wnioski. Działania powyższe mają na celu pomoc młodym osobom aby ich proces usamodzielnienia zakończył się powodzeniem i w przyszłości mogli prawidłowo

funkcjonować w społeczności lokalnej, nie powielając błędów swoich rodziców biologicznych.

Wspieranie rodzin w poszczególnych gminach Powiatu Mieleckiego w latach 2015 – 2017.

Zgodnie z art. 8 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wójt/burmistrz/prezydent zapewnia wsparcie, które polega m.in. na analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie, wzmocnieniu roli i funkcji rodziny, rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny, podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny, pomocy w integracji rodziny, przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny. Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Pracę z rodziną organizuje gmina lub podmiot, któremu gmina zleci realizację zadania. Na terenie Powiatu Mieleckiego pracę z rodziną organizują ośrodki pomocy społecznej. Praca z rodziną jest prowadzona m.in. w formie: poradnictwa specjalistycznego, pomocy prawnej, usług dla rodzin z dziećmi. Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych może zostać przydzielony asystent rodziny. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem. Poniżej przedstawione są dane dotyczące ilości rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych wsparciem ośrodków pomocy społecznej w poszczególnych gminach Powiatu Mieleckiego.

Tab. nr 5.

Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach, objętych pomocą społeczną z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych w poszczególnych gminach Powiatu Mieleckiego w latach 2015 – 2017.

Lp.	Gmina	2015		2016		2017	
		Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach
1	Miejska Mielec	91	148	84	141	64	93
2	Borowa	4	11	5	12	4	11
3	Czermin	48	136	43	115	31	80
4	Gawłuszowice	4	14	5	15	6	14
5	Mielec	15	29	13	30	16	32
6	Padew Narodowa	50	112	62	131	48	105

7	Przeclaw	47	136	9	24	6	19
8	Radomyśl Wielki	35	98	32	83	26	63
9	Tuszów Narodowy	12	32	14	36	10	28
10	Wadowice Górne	43	110	42	113	34	90
	Razem	349	826	309	700	245	535

Z analizy danych przekazanych przez gminy za lata 2015-2017 wynika, że liczba rodzin objętych pomocą społeczną przez ośrodki pomocy społecznej Powiatu Mieleckiego z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych utrzymuje się w większości gmin na podobnym poziomie. Natomiast w gminie miejskiej Mielec oraz w gminach: Czermin, Radomyśl Wielki i Wadowice Górne w 2017r. znacząco zmalała liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. W Przeclawiu w 2015r. 47 rodzin objętych było powyższym wsparciem OPS, w 2016r. liczba takich rodzin zmniejszyła się do 9, w 2017r. do 6.

Z roku na rok wraz ze spadkiem liczby rodzin ogółem w całym Powiecie Mieleckim objętych pomocą społeczną z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych maleje również liczba dzieci, które są objęte takim wsparciem.

Zgodnie z art. 11 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pracownik socjalny po analizie sytuacji rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej wnioskuje o przydzielenie tej rodzinie asystenta rodziny.

- Do zadań asystenta należy m.in. udzielanie rodzinom pomocy:
- w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
 - w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi,
 - udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
 - wspieranie aktywności społecznej rodzin.

Tab. nr 6

Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny z powodu trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w poszczególnych gminach Powiatu Mieckiego w latach 2015 - 2017

Lp.	Gmina	2015		2016		2017	
		Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach
1.	Miejska Mielec	19	45	21	40	21	43
2.	Borowa	0	0	3	10	3	9
3.	Czermin	4	7	5	17	5	21
4.	Gawłuszowice	0	0	2	10	0	0
5.	Mielec	15	29	12	28	14	28
6.	Padew Narodowa	8	15	4	7	6	15
7.	Przeclaw	10	31	9	32	12	38
8.	Radomyśl Wielki	35	98	32	83	26	63
9.	Tuszów Narodowy	10	24	10	28	0	0
10.	Wadowice Górne	10	23	9	23	6	14
	Razem	111	272	107	278	93	231

Z powyższych danych wynika, że w gminach Gawłuszowice, Radomyśl Wielki, Tuszów Narodowy oraz Wadowice Górne liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny z powodu trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w 2017r. w porównaniu z poprzednimi latami zmalała. Ponadto w dwóch gminach: Gawłuszowice i Tuszów Narodowy żadna rodzina nie była objęta wsparciem asystenta w 2017r. W pozostałych 4 gminach asystent pracuje z taką samą lub większą liczbą rodzin.

W przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną (zgodnie z postanowieniem Sądu w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej) z rodziną tą prowadzona jest praca, którą organizuje gmina (art. 10 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

Tab. nr 7

Liczba rodzin pracujących z asystentem rodziny, których dzieci czasowo umieszczone są poza rodziną w latach 2015 - 2017

Lp.	Gmina	2015	2016	2017
1.	Miejska Mielec	3	3	4
2.	Borowa	0	0	0
3.	Czermin	0	0	0
4.	Gawłuszowice	0	0	0
5.	Mielec	2	2	5
6.	Padew Narodowa	1	0	0
7.	Przeclaw	4	3	1
8.	Radomyśl Wielki	0	0	1
9.	Tuszów Narodowy	0	0	0
10.	Wadowice Górne	1	2	2
	Razem	11	10	12

Z analizy powyższych danych wynika, że 4 z 10 gmin w latach 2015-2017 prowadziły pracę z rodzinami biologicznymi w przypadku czasowego umieszczenia dzieci poza rodziną. 5 gmin nie podjęło takiej pracy w przeciągu trzech ostatnich lat. Ogółem w całym Powiecie Mieleckim liczba rodzin pracujących z asystentem rodziny, których dzieci czasowo umieszczone są poza rodziną w kolejnych latach utrzymuje się na tym samym poziomie.

Tab. Nr 8

Planowana liczba rodzin do współpracy z asystentem rodziny w 2018r., w poszczególnych gminach Powiatu Mieleckiego.

Lp.	Gmina	Liczba rodzin planowanych do asysty
1.	Borowa	3
2.	Czermin	5
3.	Gawłuszowice	0
4.	Gmina Mielec	15

5.	Miasto Mielec	14
6.	Padew Narodowa	7
7.	Przeclaw	10
8.	Radomyśl Wielki	24
9.	Tuszów Narodowy	12
10.	Wadowice Górne	8
11.	Razem	98

Źródło: Dane przekazane przez ośrodki pomocy społecznej z terenu Powiatu Mieleckiego

Z powyższych danych przekazanych przez ośrodki pomocy społecznej z terenu Powiatu Mieleckiego wynika, że w 2018r. gminy planują objąć wsparciem asystenta rodziny łącznie 98 rodzin przeżywających trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Liczba rodzin tych jest znacznie wyższa w porównaniu z rokiem 2017. Wówczas pomocą asystenta rodziny objętych było tylko 12 rodzin. Pięć gmin, które w 2017r. nie zatrudniały asystenta rodziny, w 2018r. planują taką współpracę.

Z informacji uzyskanych z Sądu Rejonowego w Mielcu wynika, że w 2015r. wydano orzeczenia ograniczające władzę rodzicielską w 25 sprawach i dotyczyły one 38 dzieci. W 2016r. wydane zostały orzeczenia o ograniczeniu władzy rodzicielskiej w 27 sprawach i dotyczyły one 50 dzieci. W 2017r. było odpowiednio 22 sprawy ograniczające władzę rodzicielską dotyczące 34 dzieci.

Z analizy powyższych danych wynika, że co roku Sąd Rejonowy w Mielcu orzeka w sprawach o ograniczenie władzy rodzicielskiej dotyczących 30-50 dzieci, z których część może w przyszłości potrzebować zabezpieczenia w pieczy zastępczej.

Cele Programu

Cel główny:

1. Zapewnienie dzieciom miejsc w pieczy zastępczej w przypadku niemożności zapewnienia im opieki i wychowania przez rodziców.
2. Rozwój systemu pieczy zastępczej ze szczególnym ukierunkowaniem na formy rodzinnej pieczy zastępczej.

Cele szczegółowe:

1. Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego.
2. Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych.
3. Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
4. Kontynuacja i poszerzenie świadczonych usług w zakresie rodzinnych form pieczy zastępczej.
5. Zapewnienie dzieciom miejsc w pieczy zastępczej instytucjonalnej.
6. Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziną bądź instytucjonalną pieczę zastępczą.
7. Finansowanie: świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne.
8. Współpraca z innymi instytucjami działającymi w obszarze wsparcia rodziny i pieczy zastępczej.
9. Podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie pieczy zastępczej.

Ad 1. Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego.

Działania:

1. Promocja rodzinnej pieczy zastępczej w środowisku lokalnym poprzez:
 - artykuły w lokalnej prasie,
 - ogłoszenia w kościołach i lokalnym radio,

- rozpropagowanie plakatów i ulotek informacyjnych na temat rodzinnej formy pieczy zastępczej,
- kontakt z lokalnymi organizacjami społecznymi z terenu Powiatu Mieleckiego.

Oczekiwane efekty:

1. Systematyczne podnoszenie świadomości społeczności lokalnej o idei rodzicielstwa zastępczego i potrzebie rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej.
2. Pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka, rodziny pomocowej oraz wolontariuszy.
3. Zapewnienie dostatecznej liczby miejsc dla dzieci w rodzinnych formach opieki.

Wskaźniki:

1. Liczba artykułów, ogłoszeń, plakatów, ulotek dotyczących rodzicielstwa zastępczego.
2. Liczba kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
3. Liczba rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych.
4. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zastępczej.

Ad. 2. Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych.

Działania:

1. Udzielanie kompleksowych informacji przez PCPR w Mielcu na temat pieczy zastępczej.
2. Diagnostyka i kwalifikowanie kandydatów z terenu Powiatu Mieleckiego do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
3. Szkolenie kandydatów z terenu Powiatu Mieleckiego do sprawowania pieczy zastępczej.
4. Współpraca z gminami i podmiotami prowadzącymi pracę z rodziną w celu powrotu dziecka do rodziny naturalnej.
5. Współpraca z instytucjami w celu kompleksowego wspierania rodzin zastępczych i dzieci umieszczonych w tych rodzinach.
6. Tworzenie rodzin zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych z uwzględnieniem corocznego limitu rodzin zastępczych zawodowych.

7. Stworzenie warunków do powstania rodzinnego domu dziecka.
8. Informowanie kandydatów na rodziny zastępcze i rodzinny dom dziecka o możliwości odbycia szkolenia w celu sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej poza terenem Powiatu Mieleckiego.

Tab. nr 9.

Planowany limit rodzin zastępczych zawodowych w latach 2018 – 2020

Lp.	Rok	zakładany limit rodzin zastępczych zawodowych
1.	2018	12
2.	2019	13
3.	2020	13

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadza obowiązek planowania i limitowania rodzin zastępczych zawodowych funkcjonujących w powiecie. Limit rodzin zastępczych w Powiecie Mieleckim na lata 2018-2020 przedstawia tabela nr 9.

Przekształcenie rodziny zastępczej niezawodowej w zawodową następuje po spełnieniu warunków określonych w cyt. wyżej ustawie do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, ukończeniu szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, posiadaniu opinii koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, minimum 3-letniego doświadczenia jako rodzina zastępcza oraz sprawowaniu opieki nad co najmniej trójką dzieci lub dwójką ale z możliwością przyjęcia kolejnych.

Oczekiwane efekty:

1. Pozytywne postrzeganie rodzinnej pieczy zastępczej w środowisku lokalnym.
2. Pozyskanie kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych.
3. Kompleksowa diagnoza i szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej.
4. Zapewnienie dostatecznej liczby miejsc dla dzieci w rodzinnych formach opieki.
5. Poprawa współpracy instytucji działających na rzecz dzieci oraz w obszarze wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Wskaźniki:

1. Liczba kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
2. Liczba nowopowstałych rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych.
3. Liczba rodzin pomocowych.
4. Liczba dzieci kierowanych do rodzinnej pieczy zastępczej.

Ad. 3 Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.**Działania:**

1. Diagnozowanie potrzeb rodzin zastępczych w zakresie opieki i wychowania dzieci na poszczególnych etapach rozwoju.
2. Organizowanie co roku dla rodzin zastępczych z terenu Powiatu Mieleckiego szkolenia mającego na celu podniesienie ich umiejętności.

Oczekiwane efekty:

1. Rodziny zastępcze uczestniczące w szkoleniach poszerzą swoją wiedzę i umiejętności związane z wychowywaniem dzieci.
2. Uczestnicy szkolenia lepiej będą radzić sobie z emocjami swoimi i dzieci przyjętych do rodziny takimi jak złość, frustracja, stres.
3. Szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka przygotowuje do odpowiedniego wywiązywania się z obowiązków rodzica zastępczego, poszerzy wiedzę kandydatów z zakresu m.in. prawa rodzinnego, pedagogiki, psychologii rozwojowej i wychowawczej ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci kierowanych do pieczy zastępczej, umożliwi zdobycie praktycznych umiejętności niezbędnych do sprawowania pieczy zastępczej.

Wskaźniki:

1. Liczba szkoleń zorganizowanych przez PCPR w Mielcu w danym roku.
2. Liczba osób uczestniczących w szkoleniach dla rodzin zastępczych.

Ad.4 Kontynuacja i poszerzenie świadczonych usług w zakresie rodzinnych form pieczy zastępczej.

Działania:

1. Objęcie rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej i innych specjalistów w zakresie pracy z dzieckiem i rodziną.
2. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.
3. Dokonywanie oceny rodzin zastępczych.
4. Zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy w tym psychologicznej, prawnej (w szczególności z zakresu prawa rodzinnego) i pedagogicznej.
5. Zapewnienie wsparcia w postaci wolontariatu i rodzin pomocowych.
6. Realizacja świadczeń finansowych zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (obligatoryjnych oraz fakultatywnych w miarę posiadanych środków).
7. Organizowanie szkoleń doskonalących umiejętności opiekuńcze i wychowawcze rodzin zastępczych.
8. Umożliwienie wymiany doświadczeń i integracja środowiska rodzin zastępczych poprzez zorganizowanie grupy wsparcia i spotkań okolicznościowych.
9. Współpraca rodzin zastępczych z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
10. Umożliwienie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej, pedagogom, psychologom i specjalistom pracy z rodziną współpracującym z rodzinami zastępczymi udziału w szkoleniach doskonalących.

Oczekiwane efekty:

1. Wyposażenie rodziców zastępczych w umiejętności i sposoby radzenia sobie z trudnościami wychowawczymi i emocjonalnymi u dzieci.
2. Podniesienie jakości opieki świadczonej przez rodziców zastępczych nad dziećmi przebywającymi w rodzinach zastępczych.
3. Wyrównanie deficytów rozwojowych u dzieci przebywających w rodzinnych formach pieczy zastępczej.
4. Kompensowanie braków powstałych w wyniku zaniedbań rodziców biologicznych.
5. Integracja środowiska rodzin zastępczych, współpraca w ramach grupy wsparcia.
6. Poprawa i utrzymywanie relacji rodzin zastępczych z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
7. Pozytywne postrzeganie rodzinnej pieczy zastępczej w środowisku lokalnym.

8. Poprawa współpracy instytucji działających na rzecz dzieci oraz w obszarze wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Wskaźniki:

1. Liczba koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w stosunku do ilości funkcjonujących rodzin zastępczych na terenie Powiatu Mieleckiego.
2. Liczba rodzin zastępczych objętych wsparciem koordynatora.
3. Liczba spotkań dzieci przebywających w pieczy zastępczej z rodzinami biologicznymi.
4. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej spotykających się z rodzinami biologicznymi.
5. Liczba posiedzeń w sprawie oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.
6. Liczba porad specjalistycznych udzielonych rodzinom zastępczym i dzieciom przebywającym w tych rodzinach.
7. Liczba dzieci objętych wsparciem Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Mielcu.
8. Liczba rodzin zastępczych, w których została zatrudniona osoba do pomocy w opiece nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.
9. Ilość spotkań grupy wsparcia oraz liczba osób biorących w niej udział.
10. Frekwencja podczas imprez organizowanych dla rodzin zastępczych m.in. z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, Mikołajek.

Ad. 5 Zapewnienie dzieciom miejsc w pieczy zastępczej instytucjonalnej.

Działania:

1. Współpraca z podmiotami/ organami prowadzącymi placówki opiekuńczo – wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo – wychowawcze i interwencyjne, ośrodki preadopcyjne.
2. Kierowanie dzieci, którym nie można zapewnić miejsca w rodzinnej pieczy zastępczej, do instytucjonalnej pieczy zastępczej poza Powiatem Mieleckim.
3. Współpraca z placówkami opiekuńczo – wychowawczymi, regionalnymi placówkami opiekuńczo – wychowawczymi i interwencyjnymi ośrodkami preadopcyjnymi.
4. Współpraca z innymi podmiotami w celu skompletowania dokumentacji dziecka umieszczanego w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Oczekiwane efekty:

1. Wykonywanie orzeczeń Sądu Rodzinnego.
2. Współpraca pomiędzy Powiatem Mieleckim a organami prowadzącymi placówki opiekuńczo-wychowawcze, której nadrzędnym celem jest dobro dziecka.

Wskaźniki:

1. Liczba dzieci skierowanych do instytucjonalnej pieczy zastępczej.
2. Liczba wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze.

Ad. 6 Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodzinną bądź instytucjonalną pieczę zastępczą.**Działania :**

1. Przygotowanie wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych i rodzin zastępczych do usamodzielnienia.
2. Współpraca z usamodzielnianymi wychowankami przy tworzeniu indywidualnych programów usamodzielnienia.
3. Współpraca z gminami, z których pochodzą usamodzielniani wychowankowie.
4. Zorganizowanie grupy wsparcia dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.
5. Zapewnienie pomocy prawnej i psychologicznej osobom usamodzielnianym.
6. Praca z usamodzielnianymi wychowankami w kierunku wypracowania umiejętności prospołecznych, w tym w szczególności umiejętności poruszania się na rynku pracy zmierzających do uzyskania zatrudnienia.
7. Realizacja świadczeń finansowych zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
8. Umożliwienie korzystania z mieszkania chronionego.
9. Pomoc w uzyskaniu mieszkania z zasobów gminy.
10. Motywowanie wychowanków pieczy zastępczej do aktywnego udziału w projektach współfinansowanych ze środków unijnych i umożliwienie udziału w szkoleniach podnoszących kompetencje zawodowe.
11. Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz zatrudnienia.

Oczekiwane efekty:

1. Kompleksowe przygotowanie wychowanka do procesu usamodzielnienia.

2. Powstanie grupy wsparcia.
3. Podniesienie umiejętności prospołecznych, w tym poruszania się na rynku pracy.
4. Finansowe, prawne i psychologiczne wsparcie wychowanków pieczy zastępczej.

Wskaźniki:

1. Liczba wychowanków kontynuujących naukę.
2. Liczba wychowanków usamodzielnionych.
3. Liczba wychowanków biorących udział w spotkaniach grupy wsparcia.
4. Liczba wychowanków, którzy podjęli zatrudnienie.
5. Liczba wychowanków korzystających z mieszkania chronionego.
6. Liczba wychowanków, którzy uzyskali mieszkanie z zasobów gminy.

Ad. 7. Finansowanie: świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne.

Działania:

1. Przyznawanie i wypłacanie świadczeń i pomocy zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2017r. poz. 697 z późn. zm.)

Oczekiwane efekty:

1. Pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinach pomocowych i placówkach.
2. Pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dzieci legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności w rodzinach zastępczych i rodzinach pomocowych.
3. Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania.
4. Przyznanie świadczeń na pokrycie kosztów związanych z potrzebami przyjmowanych dzieci, z wystąpieniem zdarzeń losowych.
5. Przyznanie środków finansowych na utrzymanie lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego.

6. Przyznanie świadczeń rodzinom zastępczym zawodowym na pokrycie kosztów niezbędnych remontów.
7. Wypłata wynagrodzeń dla rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka.
8. Umożliwienie osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne dalszej nauki poprzez przyznawanie pomocy na kontynuowanie nauki.
9. Umożliwienie osobom usamodzielnianym startu w dorosłe życie poprzez przyznawanie pomocy na usamodzielnienie i zagospodarowanie.

Wskaźniki:

1. Liczba wydanych decyzji przyznających poszczególne świadczenia i pomoce.
2. Kwota wydatkowana na realizację poszczególnych zadań.

Ad. 8. Współpraca z innymi instytucjami działającymi w obszarze wsparcia rodziny i pieczy zastępczej.

Działania:

1. Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej, asystentami rodziny, szkołami, sądem, ośrodkiem adopcyjnym, poradnią psychologiczno-pedagogiczną i innymi instytucjami pomocowymi w sprawach dotyczących dziecka umieszczonego lub kierowanego do pieczy zastępczej oraz jego rodziny.
2. Zgłaszanie dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do ROPS Oddział Ośrodek Adopcyjny w Rzeszowie.
3. Współpraca asystenta rodziny lub pracownika ośrodka pomocy społecznej z rodzicami dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej w celu powrotu dziecka do rodziny biologicznej.
4. Sporządzanie we współpracy z asystentem rodziny planu pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej skoordynowanego z planem pomocy rodzinie.
5. Organizowanie posiedzeń z udziałem właściwego asystenta rodziny oraz przedstawiciela ośrodka pomocy społecznej w celu dokonania oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka.
6. Współpraca z OPS w celu stwierdzenia ustania przyczyny umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.

Oczekiwane efekty:

1. Pozyskanie niezbędnych informacji dotyczących sytuacji rodzinnej dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej.
2. Usprawnienie działań dotyczących uregulowania sytuacji prawnej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.
3. Powrót dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziców.
4. Umieszczanie dzieci w rodzinach adopcyjnych.
5. Utrzymanie kontaktu dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej z rodziną biologiczną.

Wskaźniki:

1. Liczba dzieci z uregulowaną sytuacją prawną.
2. Liczba dzieci, które powróciły do rodziców.
3. Liczba dzieci, które zostały umieszczone w rodzinach adopcyjnych.
4. Liczba sporządzonych planów pomocy dziecku.

Ad. 9. Podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie pieczy zastępczej.**Działania:**

1. Opracowanie i wdrażanie projektów umożliwiających podnoszenie kwalifikacji kadr jednostki pomocy społecznej i kadr współpracujących.
2. Udział w szkoleniach i konferencjach z zakresu pieczy zastępczej.
3. Upowszechnienie dobrych praktyk w obszarze pieczy zastępczej.

Oczekiwane efekty:

1. Podniesienie kwalifikacji i umiejętności pracowników zatrudnionych w obszarze wspierania rodziny i pieczy zastępczej.
2. Wprowadzenie nowatorskich rozwiązań pracy w obszarze pieczy zastępczej.

Wskaźniki:

1. Liczba osób podnoszących kwalifikacje – biorących udział w szkoleniach, kursach, konferencjach oraz podejmujących studia podyplomowe bądź inne formy podnoszące kompetencje i umiejętności.

Monitoring i ewaluacja Programu

Monitoring będzie polegał na zbieraniu informacji dotyczących zadań określonych w Programie od podmiotów zaangażowanych w jego realizację przez koordynatora Programu tj. PCPR w Mielcu.

PCPR będzie dokonywał monitoringu, tj. oceny stopnia realizacji zadań i zakładanych celów Programu.

Podstawę ewaluacji stanowią będą odpowiedzi na pytania o to, czy zostały osiągnięte cele szczegółowe zawarte w Programie, a więc:

I. Dane ilościowe:

1. Liczba artykułów, ogłoszeń, plakatów, ulotek.
2. Liczba kandydatów na rodziny zastępcze.
3. Liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.
4. Liczba szkoleń zorganizowanych dla rodzin zastępczych lub prowadzących rodzinne domy dziecka.
5. Liczba osób, które ukończyły szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze.
6. Liczba osób, które objęte są wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, psychologa, pedagoga, prawnika.
7. Liczba osób usamodzielnianych, korzystających ze wsparcia PCPR w Mielcu
8. Liczba osób pieczę zastępczą, korzystających z mieszkania chronionego przy PCPR w Mielcu.
9. Liczba wydanych decyzji administracyjnych dotyczących przyznanych świadczeń.
10. Liczba osób podnoszących swoje kwalifikacje – biorących udział w szkoleniach, kursach, konferencjach, podejmujących studia podyplomowe bądź inne formy podnoszące kompetencje i umiejętności.

II. Dane jakościowe:

1. Wzrost świadomości społeczności lokalnej dotyczącej idei rodzicielstwa zastępczego.
2. Nastawienie przedstawicieli instytucji, organizacji, służb i różnych środowisk wobec idei rodzicielstwa zastępczego.

PCPR będzie dokonywał oceny stopnia realizacji zadań i zakładanych celów Programu podczas sporządzania sprawozdań. Dyrektor PCPR w Mielcu będzie składał Zarządowi Powiatu roczne sprawozdanie z realizacji Programu w ramach corocznego sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu w zakresie systemu pieczy zastępczej.

Uzasadnienie

do uchwały Rady Powiatu Mieleckiego w sprawie uchwalenia „3 – letniego powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej na lata 2018 - 2020”.

W myśl art. 4 ust. 1 pkt 3a ustawy o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2017r., poz. 1868 z późn. zm.) powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 180 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2017r., poz. 697 z późn. zm.) do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3 – letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Uchwałą Nr VII/46/2015 Rady Powiatu Mieleckiego z dnia 14 maja 2015r. przyjęty został „3 - letni powiatowy program dotyczący rozwoju pieczy zastępczej na lata 2015 – 2017”, którego okres obowiązywania upłynął z dniem 31.12.2017r., wobec czego zachodzi konieczność przyjęcia nowego dokumentu na kolejny 3 – letni okres programowania.

W celu zapewnienia dzieciom jak najlepszych warunków w pieczy zastępczej w przypadku niemożności zapewnienia im opieki i wychowania przez rodziców, koniecznym jest opracowanie, a następnie realizacja kolejnego 3- letniego powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej. Cele i działania zawarte w przedłożonym Radzie Powiatu „3 – letnim powiatowym programie dotyczącym rozwoju pieczy zastępczej na lata 2018 - 2020” wpisują się w zadania własne powiatu określone w ustawie z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zadania powyższe są finansowane ze środków własnych powiatu zgodnie z planem finansowym na dany rok budżetowy oraz środków zewnętrznych – dotacji budżetu państwa, środków z funduszy europejskich.

Niniejszy dokument zawiera usystematyzowany zbiór zadań powiatu w obszarze pieczy zastępczej na okres najbliższych trzech lat. Program określa cele szczegółowe, przedstawia konkretne formy działania i oczekiwane efekty.

Ponadto w programie ujęto coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Mając na uwadze powyższe, realizując ustawowe obowiązki przedkładam projekt niniejszej uchwały wraz z przedmiotowym programem.

